

Dagsorden for møde i Vildtforvaltningsrådet mandag den 27. september 2021 kl. 18:30-20:30 på Radisson Blu Hotel, Runeberginkatu 2, 00100 Helsinki

	Bilag
1. 1. Godkendelse af dagsorden	2021-03-01
<i>Til godkendelse</i>	
2. Hjortevildt – orientering om forvaltningsområder og bestilling om råvildt hos DCE	2021-03-02
<u>Resumé:</u> På baggrund af ønske fra Vildtforvaltningsrådet har Miljøstyrelsen indhentet oplæg fra DCE vedrørende tilvejebringelse af viden om råvildtbestandens status og udvikling. Oplægget skal danne grundlag for en bestilling til DCE på den vidensopsamling, der skal danne grundlag for videre drøftelser i rådet om forvaltning af råvildt.	
<i>Til orientering</i>	
3. Beskyttelse af havfugle på Omø Stålgrund (DJ)	2021-03-03 (eftersendes)
<u>Resumé:</u> På Omø Stålgrund i Smålandsfarvandet er der gennem en årrække arbejdet på at opstille en vindmøllepark i et vigtigt område for havfugle – jagtbare såvel som ikke jagtbare. Claus Lind Christensen fremlægger et forslag til beskyttelse af havfuglene i området.	
<i>Til beslutning</i>	
4. Status for forvaltningsplan for edderfugl	
<u>Resumé:</u> Miljøstyrelsen og DCE vil fortælle om status for forvaltningsplanen for edderfugl.	
<i>Til drøftelse</i>	
5. Status for arbejdsgruppen vedrørende skadevoldende vildt	
<u>Resumé:</u> Formand for arbejdsgruppen, Henrik Bertelsen, orienterer om arbejdet vedrørende skadevoldende vildt.	
<i>Til orientering</i>	
6. Status for arbejdsgruppen vedrørende jagttidsrevision	
<u>Resumé:</u> Formand for arbejdsgruppen, Henrik Bertelsen, orienterer om status vedrørende jagttidsrevisionen.	

<i>Til orientering</i>	
7. Meddelelser	
Status på bekendtgørelser Status på udmøntning af merprovenu fra jagttegsmidlerne	
8. Orientering	
Orientering fra formanden	
Orientering fra rådsmedlemmerne	
Orientering fra Miljøministeriet	
9. Kommende møder	2021-03-04
<u>Resumé:</u> <i>Formanden fremlægger emner for kommende møder. Medlemmerne i Vildtforvaltningsrådet opfordres til at byde ind med emner.</i> <u>Kommende møder i 2021:</u> <i>Mandag d. 6. december (KBH)</i>	
10. Eventuelt	

Vildtforvaltningsrådet

Møde den 27. september 2021

Bilag 2021-03-02

Emne: Hjortevildt – orientering om forvaltningsområder og bestilling om råvildt hos DCE

Indstilling: Til orientering

Resume:

På baggrund af ønske fra Vildtforvaltningsrådet har Miljøstyrelsen indhentet oplæg fra DCE vedrørende tilvejebringelse af viden om råvildtbestandens status og udvikling. Oplægget skal danne grundlag for en bestilling til DCE på den vidensopsamling, der skal danne grundlag for videre drøftelser i rådet om forvaltning af råvildt.

Bilag:

2021-03-02 Videnssyntese på rådyr

Modtager(e): Anders Larsen/MST

Analyse af danske rådyrbestandes status og udvikling samt den generelle udvikling i Sverige, Norge og Nordtyskland

Baggrund og formål:

Målt i udbytte, biomasse og måske også økonomi, må rådyret betegnes som Danmarks vigtigste jagtbytte. Desuden er rådyret en karakterart i det danske landskab med stor rekreativ værdi for befolkningen generelt. Efter årtiers fremgang, har jagtudbyttet for rådyr siden 2005 været lokalt stagnerende eller faldende, samtidigt med rapporter om lokale sygdomsudbrud. Siden Helmuth Strandgaards legendariske bestandsundersøgelser blev afsluttet i 1970'erne, har danske rådyrs bestandsforhold ikke været genstand for nærmere analyser. Der har dermed gradvist akkumuleret et stadigt større videnshul omkring de danske rådyrbestandes bestandssituation, samt hvilke faktorer som måtte være styrende for denne.

Den manglende viden om rådyrbestandenes aktuelle tilstand udgør en hindring for enhver forvaltningsdiskussion for ikke at tale om muligheden for at iværksætte initiativer. Et første skridt på vejen mod et bedre videns- og forvaltningsmæssigt beslutningsgrundlag vil være at forsøge at danne sig et overblik på basis af eksisterende bestandsdata.

I det følgende er skitseret hvilke spørgsmål som forventes at kunne besvares ud fra eksisterende data. Til hvert spørgsmål er angivet de konkrete analyser som vil kunne bruges til at (A) beskrive bestandsmønstre i tid og rum, samt (B) undersøge for hvilke bagvedliggende faktorer (vejr, landskabssammensætning, rævetæthed) som måtte påvirke de pågældende bestandsparametre.

For at sætte de danske rådyrbestandes status af udvikling i et bredere perspektiv, udarbejdes endvidere et afsnit som beskriver bestandstæthed og bestandstrends i det sydlige Sverige og Norge, samt det nordlige Tyskland (Schleswig-Holstein og evt. Mecklenburg-Vorpommern). Bagvedliggende faktorer for eventuelle bestandsændringer i disse områder afdækkes, præsenteres og sættes i forhold til den danske bestandssituation.

Rapporten afsluttes med et sammenfattende kapitel, hvor de fundne resultater sættes i sammenhæng, og der trækkes de konklusioner, som resultaterne understøtter.

Til hver analysedel er angivet et timeoverslag for hvad vi forventer at opgaven vil kræve af tid i forhold til at samle, oprense og analysere data, samt at rapportere resultaterne i form af en videnskabelig rapport fra DCE.

Generel bestandsudvikling med henblik på beskrivelse af skift i bestandsdynamik:

Spørgsmål: Hvordan har bestanden af rådyr (A) udviklet sig historisk i de forskellige dele af landet, og (B) kan bestandsudviklingen evt. forbindes med identificerbare faktorer?

Datagrundlag: Den generelle vildtudbyttestatistik. Da antal nedlagte og påkørte rådyr per kommune er tæt korreleret, må antal nedlagte rådyr betegnes som en pålidelig proxy for bestandens størrelse.

Tidsskala: 1955-2019/20, men naturligvis med særlig opmærksomhed på perioden efter 1980.

Rumlige opløsning: Amtsniveau (efter 2007 de kommunegrupper som dækker de tidligere amter)

Analyse:

A (nationale og lokale bestandstrends 1955-2019/20): For hvert amt estimeres jagtudbyttet af rådyr (totalt og i forhold til areal minus byområder). Ud over at beskrive den generelle bestandsudvikling (med 95% sikkerhedsintervaller), estimeres 'knækpunkter', som identificerer hvornår bestanden ændrer sig (disse kan kvalitativt sammenholdes med overordnede begivenheder såsom indførelse af vintergrønne marker i 1987 og udbrud af 'råvildtsyge' efter 2000). Disse knækpunkter estimeres vha. en model, der består af stykvis lineære regressioner, som estimeres ved maximum likelihood approksimering². De lokale udviklinger afbildes grafisk for hver af de 12 amter og sammenlignes analytisk.

Anslået tidsforbrug: 80 arbejdstimer (klargøring data: 20, analyser: 30, prosa og grafik: 30)

¹ Elmeros, M., Andersen, P.N., Sunde, P. Haugaard, L., Skov, Fl. & Madsen, A.B. 2014. Påkørte større vilde dyr i Danmark 2003-2012. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 82 s. - Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 91. dce2.au.dk/pub/SR91.pdf

² Carstensen, J. & Weydmann, A. 2012. Tipping Points in the Arctic: Eyeballing or Statistical Significance? *AMBIO* 41, 34-43, DOI 10.1007/s13280-011-0223-8

B: Årsagssammenhænge.

På amtsbasis modelleres for perioden 1955 til 2019/20 antal (N) eller tæthed (N/areal) af nedlagte rådyr (i det følgende kaldes begge responsvariable for X_t) som en funktion af en eller flere (evt. alle) nedenstående forklaringsvariable:

$$\ln X_t = \text{(i)} \ln(X)_{t-1} + \text{(ii)} \{\text{kronstyr, dådyr, sika}\} + \text{(iii)} \{A_1, A_2 \dots A_n\} + \text{(iv)} \text{NAO} + \text{(v)} \text{Ræv} + \text{evt. (vi) tidsperiode}$$

hvor:

- (i) $\ln(X)_{t-1}$ er det log-transformerede antal (eller tæthed) af rådyr nedlagt det foregående år³ (indikator for intraspecifik konkurrence/tæthedsafhængighed)
- (ii) {kronstyr, dådyr, sika} er tætheden af kronstyr, dådyr og sika nedlagt samme år (indikator for interspecifik konkurrence)
- (iii) $\{A_1, A_2 \dots A_n\}$ er landskabsvariable såsom sum eller gennemsnitlig dækning af skov, areal i omdrift, kantzoner og læhegn, bonitet osv. som formodes at være gunstige for rådyr
- (iv) NAO: North Atlantic Oscillation index for samme sommer (udtryk for om sommeren har været præget af kontinentalt eller atlantisk vejrtype: kan have betydning for lams overlevelse)
- (v) Ræv: jagtudbyttet for ræv (vigtig prædator på rålam)
- (vi) Tidsperiode (tidsperioder, fx årtier som kan opfange langtidsændringer i miljøforhold (fx før eller efter indførelse af vintergrønne marker)

Analysen udføres som en mixed model med en residual-struktur som tager højde for seriel autokorrelation (fx AR1 eller AR2 i SAS). Amt-ID inkluderes som tilfældig virkning. Forklaringsvariable er alle relativt simple og kan ekstraheres og kompileres fra GIS og eksisterende databaser.

De parametre, der kunne påvirke rådyrbestanden, varierer formentlig mellem perioderne med forskellig bestandsudvikling, som er identificeret i knækpunktsanalysen. Derfor foretages en del af analyserne inden for hver af bestandsudviklingsforløbene i hvert amt.

Da der også er stor lokal variation for nogle parametre (især mht. kronvildt og dåvildt) laves også en mere detaljeret analyse for perioden 2006-20 og frem, hvor data foreligger på storkommuneniveau (dvs. med storkommune som tilfældig faktor).

³ <https://www.ecologycenter.us/population-growth/tests-of-density-dependence.html>

Anslået tidsforbrug: 120 timer (ekstraktion, kompilering og klargøring af data: 40, statistiske analyser: 40, prosa og figurer: 40)

1) Kønsfordeling:

Spørgsmål: Hvad er kønsfordelingen hos lam, 1-årige og voksne nationalt og lokalt? Og er kønsfordelingen ens for dyr i jagtudbyttet og dyr dræbt i trafikken?

Note og datagrundlag: Da der omtrent fødes lige mange lam af han- og hunkøn og bukkelam og rålam har omtrent samme overlevelse i det første leveår⁴, vil væsentlige skævheder i forholdet mellem bukke og råer med stor sandsynlig skulle tilskrives forskelle i voksenoverlevelse, hvilket i praksis vil være ensbetydende med forskelle i kønsspecifik afskydning.

Hvis jagt er hoveddødsårsag, fortæller kønsfordelingen af de nedlagte dyr ikke meget om kønsfordelingen i den levende bestand med mindre der også foreligger data på kønsspecifik alder ved død (ikke tilgængeligt), men vil i højere grad afspejle kønsfordelingen ved fødsel.

En alternativ datakilde kan være trafikdræbte dyr, som i højere grad kan formodes at udgøre en stikprøve af den levende bestand. Dette forudsætter dog at begge køn kan antages at have omtrent samme risiko for at blive påkørt (vi ved at dette ikke helt er tilfældet ud fra sæsonvariationer i køns- og aldersfordeling af påkørte rådyr, men der kan korrigeres for denne fejlkilde hvis dens omfang kendes) eller at den kønsspecifikke påkørselsrisiko kendes fra andre undersøgelser (og derfor kan korrigeres for). Om ikke andet, så vil kønsrationen af trafikdræbte dyr kunne bruges som indeks for bestandenes kønsratio.

Tidsskala: perioden efter 2003, hvor der er information om køn for påkørte rådyr. For jagtudbytte, fra og med 2012/13.

Rumlig opløsning: Amtsniveau (efter 2007 pseudo-amter, dvs. de kommunegrupper som dækker de tidligere amter). Trafikdræbte dyr blev i perioden 2003-11 georefereret, så deres præcise positioner er kendt.

⁴ Cobben, M. M. P., J. D. C. Linnell, E. J. Solberg, and R. Andersen. 2009. Who wants to live forever? Roe deer survival in a favourable environment. *Ecological Research* **24**:1197-1205. Pettorelli, N., J. M. Gaillard, P. Duncan, D. Maillard, G. Van Laere, and D. Delorme. 2003. Age and density modify the effects of habitat quality on survival and movements of roe deer. *Ecology* **84**:3307-3316

Analyse:

A (beskrivelse af mønstre):

For hver kommune estimeres forholdet mellem hundyr og handyr i jagtudbytte, samt blandt trafikdræbte dyr. Resultater for begge metoder vises i form af farvekort, samt tabel som angiver lokale estimater med 95% konfidensgrænser. De kommunale kønsratioer estimeret vha. henholdsvis jagtudbytte og trafikdrab, korreleres med hinanden og regressionsplot med trendlinje og determinationskoefficient (r^2) angives.

Anslået tidsforbrug: 50 timer (ekstraktion, kompilering og klargøring af data: 10, statistiske analyser: 20, prosa og figurer: 20)

B (årsagssammenhænge):

For trafikdræbte rådyr (hvor der er præcis georeference) kan der ret enkelt analyseres statistisk for sammenhænge mellem kønsratio og landskabsvariable. Dette vil dreje sig om en logistisk regressionsanalyse (udfald: buk eller rå) med følgende landskabsvariable som mulige forklarende landskabsfaktorer inden for 1 km radius: (i) antal ejendomme > 1 ha i landszone (hvis dette kan ekstraheres fra GIS), (ii) generelle habitatvariable (skovdække, m kantzoner mv.: ingen af disse variable forventes at have nogen væsentlig effekt, men her er en lejlighed til at få dette undersøgt), årstid (korrektionsvariabel for de forskellige køns sæsonmønstre i kollisionsrisiko). Kommune ID inkluderes som tilfældig variabel.

Anslået tidsforbrug: 50 timer (ekstraktion, kompilering og klargøring af data: 20, statistiske analyser: 10, prosa og figurer: 20).

2) Aldersfordeling:

Spørgsmål: Hvad er aldersfordelingen for handyr og hundyr nationalt og lokalt?

Note og datagrundlag: Som for kønsfordeling, giver aldersfordeling (lam, 1-årig, ældre) ikke megen information om aldersstruktur siden vi ikke kender gennemsnitsalderen på de ældre dyr som nedlægges. En alternativ datakilde man kan bruge er trafikdræbte dyr, såfremt lam, 1-årige og ældre har omtrent samme risiko for at blive påkørt (vi ved dette ikke helt er tilfældet ud fra sæsonvariationer i køns- og aldersfordeling) eller aldersspecifikke trafikdødelighed kendes fra andre undersøgelser og derfor kan korrigeres for. I givet fald vil forholdet mellem antal påkørte lam og antal påkørte råer kunne bruges som udtryk for antal lam per rå. Som minimum vil lam:rå-forholdet kunne bruges som et indeks

for den rumlige variation i antal lam per rå og dermed bestandenes vækstpotentialer.

Forholdet mellem 1-årige bukke og bukke på 2+år kan formentlig også benyttes som indikator for det relative jagttryk på bukke: For trafikdræbte dyr forventes ratioen mellem 1-årige og 2+ årige bukke at være positivt korreleret med det generelle jagttryk på bukke (fordi der ved et højt jagttryk vil være færre 2+årige i bestanden). For nedlagte dyr forventes det at forholde sig modsat (fordi høj nabokonkurrence om bukke fører til øget afskydning af 1-årige 'gaffelbukke' fremfor ved en senere alder). Følgelig, såfremt der er væsentlig variation mellem kommuner, forventes denne ratio på kommuneniveau at være negativt korreleret mellem de to datakilder (nedlagte dyr – trafikdræbte dyr).

Tidsskala: perioden efter 2003, hvor der information om køn for påkørte rådyr. For jagtudbytte, fra og med 2012/13.

Analyser:

A (beskrivelse af mønstre og sammenhænge mellem datakilder): For hver kommune (evt. amt) estimeres for både nedlagte og trafikdræbte dyr forholdet mellem:

(1) lam, 1-årige og 2+ årige for begge køn: Antal observationer og andele for de seks grupper delt på lokalområde og indsamlingsmetode angives i en eller to tabeller.

(2) lam per rå: Resultater for begge metoder vises i form af farvekort, samt tabel som angiver lokale estimater med 95% konfidensgrænser. De lokale lam:rå-ratioer estimeret vha. henholdsvis jagtudbytte og trafikdrab, korreleres med hinanden og regressionsplot med trendlinje og determinationskoefficient (r^2) angives.

(3) 1-årige bukke i forhold til 2+årige bukke: Resultater for begge metoder vises i form af farvekort, samt tabel som angiver lokale estimater med 95% konfidensgrænser. De lokale ratioer estimeret vha. henholdsvis jagtudbytte og trafikdrab, korreleres med hinanden og regressionsplot med trendlinje og determinationskoefficient (r^2) angives.

Under antagelse af ens samplingrisiko for de to aldersgrupper (eller ved indsættelse af kendt, forskellig aldersspecifik dødelighed/samplingrisiko i matematisk udtryk) og en kendt årlig vækstrate estimeres gennem iteration den årlige dødelighed for 1-årige og 2+årige ud fra ratioen af samlede dyr.

Anslået tidsforbrug: 50-60 timer (ekstraktion, kompilering og klargøring af data: 0-10, statistiske analyser: 20, prosa, figurer, kvalitetssikring

af tekst: 30). Da datakilderne er de samme som for kønssammensætning, vil der være en 'synergigevinst' på skønnet 10 timer at hente på arbejdet med at ekstrahere og klargøre data, hvis der samtidigt skal analyseres for kønssammensætning. Til estimering af årlig aldersspecifik dødelighed ud fra ratio af samlede dyr i aldersklasser anslås et tidsforbrug på yderligere 30 timer (udvikling af algebra, analyser, prosa og figurer).

B (årsagssammenhænge [kun trafikdræbte dyr]): De typer analyser som vil være interessante vil være henholdsvis lam:rå (reproduktionsindikator) og 1+årige vs. 2+årige bukke (indikator på jagttryk på bukke). Analysemetode (logistisk regression) og potentielle forklaringsvariable vil være stort set det samme som for kønssammensætning (se dette). Der vil derfor være en del synergigevinster, hvis begge analyser skal gennemføres, da dataopsamling vil kunne udføres i én og samme procedure.

For lam:rå forholdet vil følgende forklaringsvariable være relevante at teste: (i) bestandstæthed af rådyr, (ii) kron dyr+dådyr+sika og (iii) ræv (alle arter: data fra vildtudbyttestatistik), (iv) NAO (foregående sommer), (v) landskabssammensætning

Anslået tidsforbrug: 50-70 timer (ekstraktion, kompilering og klargøring af data: 0-20, statistiske analyser: 20, prosa og figurer: 30). Da datakilderne er de samme som for kønssammensætning, vil der være en 'synergigevinst' på skønnet 20 timer at hente på arbejdet med at ekstrahere og klargøre data, hvis samme type analyse skal udføres for kønssammensætning.

3) **Kondition og vægt:**

Spørgsmål: Hvad er konditionsstatus for rådyr (gennemsnit og andel dyr med lav vægt/kondition) nationalt og lokalt, har denne udviklet sig over tid eller mellem jagtsæsoner, og korrelerer den med bestandstæthed?

Note og datagrundlag: Slagtevægt, især for lam, er en god indikator for energi- og sundhedstilstand. Siden 2012/13 er der indkommet data på vægt for dyr specificeret på køn, alder og måned. Data skal dog afluses for tal med decimalfejl. I det omfang vi har tilstrækkelige og pålidelige data på slagtevægte, kan vi estimere dette for køns- og aldersgrupper på

amts- eller kommuneniveau. I det omfang at der har været drastiske ændringer i kommunale jagtudbytter, vil vi kunne sammenholde dette med ændringer i sæsonkorrigerede slagtevægte.

Analysen:

A (beskrivelse lokale mønstre og sammenhænge): For hvert område (amt eller kommune) estimeres vægtfordelinger (gennemsnit, median, kvartiler, øvre og nede 5%-procentiler) for køns- og aldersgrupper. I det omfang vægte varierer mellem jagtmåned, korrigeres vægte for måned. Præsenteres i tabeller og illustreres grafisk med farvekort. Der produceres en korrelationsmatrice, hvoraf det fremgår i hvilken grad gennemsnitsvægte på kommune/amtsbasis (over alle år, samt per år) for de seks køns- og aldersklasser er indbyrdes korrelerede.

Anslået tidsforbrug: 50 timer (ekstraktion, kompilering og klargøring af data: 20, statistiske analyser: 10, prosa og figurer: 20).

B (årsagssammenhænge): Vægte (især lam, men analyser kan køres på alle demografiske grupper) beskrives som funktion af (i) måned (sæsonkorrektion), (ii) bestandstæthed af rådyr og (iii) kronstyr+dådyr+sika, (iv) landskabsvariable (kommuneniveau) og (v) NAO den foregående sommer. Hvis der a priori kan identificeres kommuner og år hvor der har været uafhængige forlydender om udbrud af 'råvildtsyge' tages denne information som 'dummy variabel' (fx ingen/sporadiske forlydender, moderat/nogle forlydender, massive/udbredte forlydender). Jagtsæson og kommune indgår i den statistiske model som tilfældige effekter.

Anslået tidsforbrug: 60-100 timer (ekstraktion, kompilering og klargøring af data: 0-40, statistiske analyser: 30, prosa og figurer: 30). De relevante forklaringsvariable er sammenfaldende med de forklaringsvariable, som er angivet for Analyse 1B (årsager til bestandstrends), hvilket indebærer en synergigevinst på ca. 40 arbejdstimer.

4) **Oversigt over udviklingen i rådyrbestandene i Sverige, Norge og Nordtyskland, samt forklaringer herpå**

Spørgsmål: Hvordan har bestanden af rådyr udviklet sig inden for de seneste 20 år i henholdsvis Sverige, Norge og Nordtyskland, og kan bestandsudviklingen evt. forbindes med identificerbare faktorer?

Datagrundlag: Vildtudbyttestatistikker indhentes fra de tre lande (Naturvårdsverket, Sverige; Statistisk Sentralbyrå, Norge og bl.a. Ministerium für Energiewende, Landwirtschaft, Umwelt, Natur und Digitalisierung des Landes Schleswig-Holstein, Kiel). Analysen indskrænkes til de landsdele, som minder mest om Danmark med hensyn til klima, bestandstæthed, topografi og forekomst af naturlige prædatorer (dvs. los og ulv er enten helt fraværende eller kun spredt forekommende. Fra Norge drejer dette sig om følgende fylker (kan deles yderligere op til kommuneniveau): Østfold, Akershus, Oslo, Vestfold, Aust-Agder, Vest-Agder og Buskerud. Fra Sverige (län): Skåne, Halland, Blekinge, Kronoberg, Kalmar og Gotland. Fra Tyskland (delstater): Schleswig-Holstein og Mecklenburg-Vorpommern.

Tidsskala: 2000-2020. Selv om hovedfokus er på perioden efter 2010, skønnes et 20-årigt sigte at være nødvendigt for en udførlig analyse og tolkning af (eventuelle ændringer i) bestandstrends.

Analyse:

For hver landsdel og land beregnes bestandstrends for 2000-2020, delt på intervaller af 5, 10 og 20 år. De lineære regressioner laves på log-transformerede estimater af det totale antal dyr per år som afhængig variabel og årstal som uafhængig variabel. Trends for alle landsdele angives i tabel og/eller figur.

Identificeres der markante bestandsændringer, vil der, som supplement til regressionsanalyserne blive udført 'knækpunktsanalyser' til beregning af ændringstidspunktet. I det omfang der måtte foreligge køns- og aldersspecifikke data på nedlagte dyr, beskrives dette også.

Der gennemføres en litteratursøgning med henblik på at afdække hvilke faktorer (sygdom, prædatorer, jagt, ændringer i klima- eller fødeforhold etc.) der i de forskellige lande og landsdele måtte angives at påvirke bestandene af råvildt idenfor de seneste 20 år. Dette indebærer gennemgang af videnskabelig (søgning i databaserne web-of-science og Google Scholar) og populærvidenskabelig litteratur (fx Svensk Jakt, Jakt og Fiske, Vild und Hund, rapporter og opgørelser), samt personlig henvendelse til relevante nationale fagpersoner.

De fundne forklaringer og den faglige dokumentation som måtte ligge bag præsenteres og diskuteres i prosaform, afsluttet med en overordnet konklusion.

Desuden udarbejdes en oversigtstabel over alle de analyserede geografiske enheders trends, sammenholdt med de eventuelle forklaringer (med kildeangivelse) der måtte være anført som bestandsbegrænsende i almindelighed og styrende for bestandsudviklingen siden 2010.

Anslået tidsforbrug: 90 arbejdstimer (fremsøgning og klargøring data: 20, statistiske analyser: 20, litteratursøgning og personlige henvendelser: 30, sammenskrivning og opsætning: 20.

Leverance, tidsplan og budgetoverslag:

Produkt. Videnskabelig rapport fra DCE.

Leveringsdato: Vi foreslår fem måneder efter at den endelige bestilling er indgivet. Dvs. hvis bestillingen indløber inden 1. oktober vil vi kunne levere rapporten senest 1. marts 2022.

Kontaktperson og bidragsydere: professor Peter Sunde (kontaktperson og overordnet ansvarlig, psu@bios.au.dk), seniorforsker Thorsten Balsby (thba@bios.au.dk), seniorforsker Thomas Kjær Christensen (tk@bios.au.dk) og tenure-track forsker Martin Mayer (martin.mayer@bios.au.dk).

Anslået tidsforbrug: På grundlag af ovenstående overslag kan det samlede tidsforbrug anslås til 600 timer for en fuldstændig og tilbunds gående analyse (Tabel 1). I denne beregning indgår en synergi-gevinst på 70 timer i form af tid til oprensning af data som indgår i flere forskellige analyser.

Tabel 1. Anslået tidsforbrug til de forskellige analytiske opgaver. Synergigevinster henføres til opsamling og oprensning af data (samme procedurer for bestandsudvikling og kondition analyseret på kommune eller amtsniveau, samt køns- og alderssammensætning for trafikdræbte dyr.

Analyse	A: Beskrivende del			B: Analytisk del			Fuld pakke	
	brutto	synergi	netto	brutto	synergi	netto	brutto	netto
1. Bestandsudvikling	80	.	80	120	.	120	200	200
2. Kønsammensætning	50	.	50	50	.	50	100	100
3. Alderssammensætning	60	-10	50	70	-20	50	130	100
4. Kondition	50	.	50	100	-40	60	150	110
5. Bestandsudvikling: nabolande	90	.	90	-	-	-	90	90
I alt	330	-10	320	340	-60	280	670	600

Vildtforvaltningsrådet

Møde den 27. september 2021

Bilag 2021-03-03 (eftersendes)

Emne: Beskyttelse af havfugle på Omø Stålgrund (DJ)

Indstilling: Til beslutning

Resume:

På Omø Stålgrund i Smålandsfarvandet er der gennem en årrække arbejdet på at opstille en vindmøllepark i et vigtigt område for havfugle – jagtbare såvel som ikke jagtbare. Claus Lind Christensen fremlægger et forslag til beskyttelse af havfuglene i området.

Bilag:

2021-03-03 (eftersendes)

DANMARKS JÆGERFORBUND

Danmarks Jægerforbund
Molsvej 34
8410 Rønne

Tlf. + 45 88 88 75 00

post@jaegerne.dk

CRV-nr. 15 79 61 46

20. september 2021

Bilag til DJ dagsordenspunkt til VFR møde den 27.-28. september 2021

Havnaturen i Danmark er under pres. Jægerforbundet rejser forslag om, at parterne i VFR indstiller, at der etableres et Natur- og vildtreservat på Omø Stålgrunde i Smålandsfarvandet, med henblik på at sikre et unikt levested og vigtigt område for en række af de sårbare havfugle.

Baggrund:

I juni 21 udløb høringsperioden for de nye fuglebeskyttelsesområder. Et af de nye områder er Smålandsfarvandet (IBA nr. 118), der er udpeget på baggrund af de store forekomster af edderfugl og gråstrubet lappedykker i vintermånederne (1% kriteriet, se evt. <https://dce2.au.dk/pub/TR203.pdf>). Derudover er området særdeles vigtigt for blandt andet rødstrubet lom, sortand og fløjlsand samt mange andre trækfugle. Udpegningen har været genstand for en del omtale, da firmaet European Energy ønsker at etablere en stor havvindmøllepark indenfor det udpegede område. Området, hvor vindmølleparken ønskes placeret, er et absolut fuglehotspot indenfor udpegningen (se figur 1 og 2). Omø Stålgrunde er et enestående økosystem med et lavvandet område fra kysten og samtidig tæt ved Storebælts kraftige havstrømme. Kombinationen gør området til en vigtig lokalitet for vinterfouragering for havfugle fra hele Baltikum. Fløjlsand, edderfugl og sortand fælder desuden svingfjer i området i august og september, og i den periode er arterne ude af stand til at flyve, hvorfor de er ekstremt sårbare overfor forstyrrelse. Den nye udpegnings af fuglebeskyttelsesområder forventes, efter oplysninger fra Miljøministeriet, at træde i kraft omkring årsskiftet.

Vi forventer, at det er en formalitet, og at området fremadrettet har status som Natura 2000-område. Udpegningen må og skal betyde, at vindmølleparken, der er projekteret til at skulle bestå af ca. 50 møller med en højde på omkring 200 meter, tages af bordet. Samtidig mener den private investor bag havvindmølleparken, at der bør være plads til sameksistens blandt vindmøller og trækfugle. Allerede inden området blev udpeget til et Natura 2000-område, var energiselskabet ikke sen i forsøget på at ofre jagten i området for at fremme deres egen sag. De har tidligere udtalt, at man som kompensatorisk tiltag for de fugle, der vil blive slået ihjel af møllerne, blot kunne fjerne jagten - så ville det gå mere end op. Her har de anvendt tal fra hele kommunen - og fra hele landet - og har trods vores svar på tiltalen blandt andet set bort fra, at der kun er jagttid på edderfuglekokken. Samtidig mener firmaet at have indsamlet data, der viser at sameksistens mellem møllerne er muligt. Dette har blandt andet DOF og DJ protesteret omkring, da det er veldokumenteret, at havfugle som sortænder og fløjlsænder er ekstremt følsomme overfor forstyrrelserne fra havvindmøller, og givetvis også den tilknyttede skibstrafik, der vil blive i området fra servicefartøjer (både et direkte og et indirekte habitattab)

Jægerforbundet mener, at området omkring Omø Stålgrunde er af så stor væsentlighed for en lang række trækfugle, at der bør etableres et Natur- og vildtreservat. Reservatet skal bl.a. friholdes fra erhvervsmæssige anlæg og jagt. Ingen jægere ønsker som udgangspunkt, at der indføres jagtrestriktioner, særligt ikke når jagten på edderfuglekokke vurderes at være bæredygtig. Samtidig erkender DJ, at vigtigheden af det pågældende område overstiger de jagtlige interesser, og oprettelsen af et Natur- og vildtreservat vil sikre det konkrete område.

Baggrunden for forslaget handler således om, at DJ mener, at biodiversiteten må prioriteres på den pågældende lokalitet. De nærmere detaljer omkring reservatets udformning mv. bør ske i regi af reservatgruppen med lokal inddragelse i forhold til afgrænsning mv.

Fakta om vildtudbytte (kilde: vildtudbyttestatistikken):

Nedlagte edderfuglekokke på nationalt plan

2018: 25.770

2019: 23.661

2020: 27.303

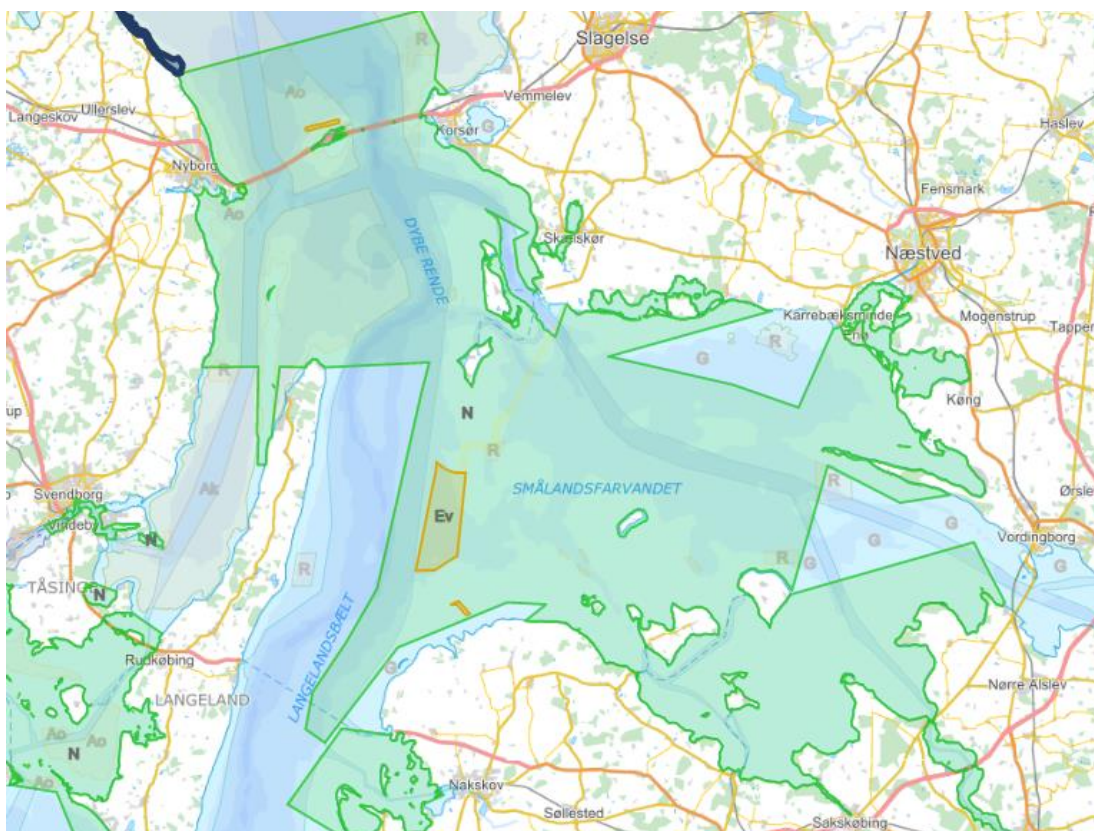
Nedlagte edderfuglekokke i Slagelse Kommune

2018: 1.567

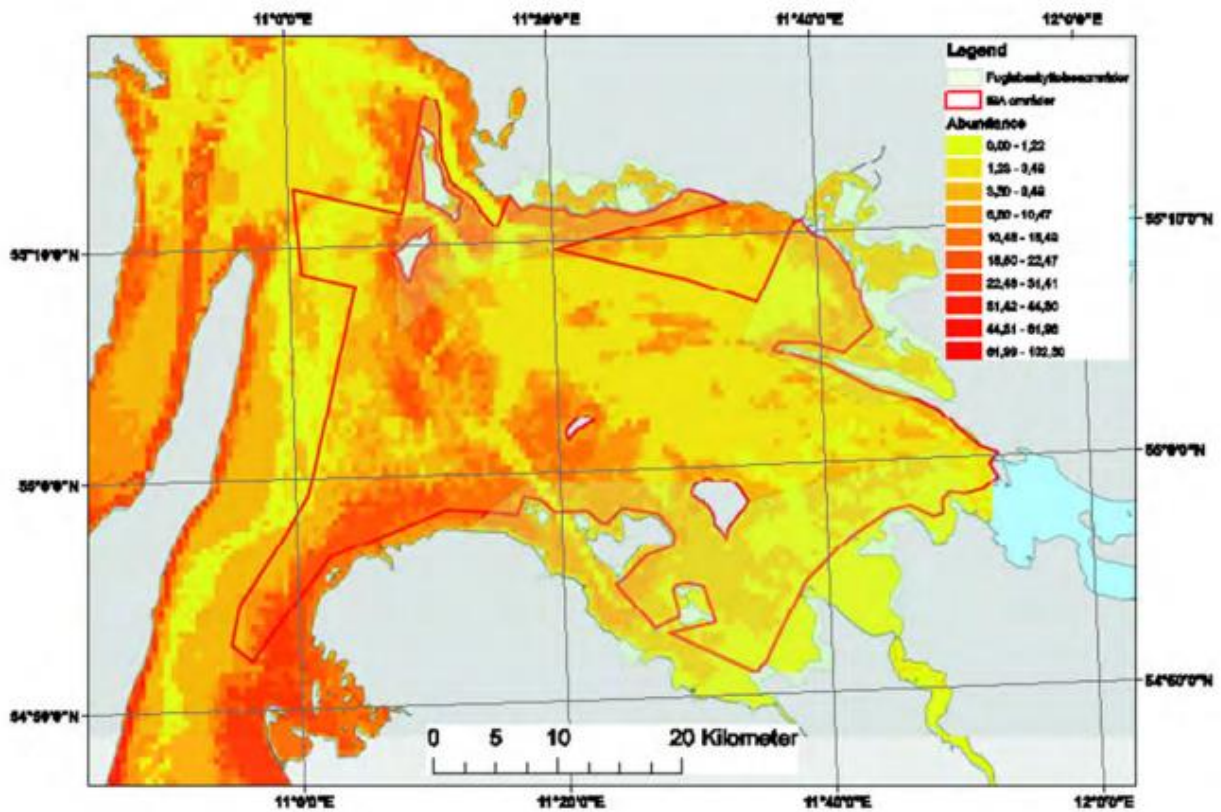
2019: 758

2020: 1.290

Der vurderes at være omkring 10 reelle jagtdage på Omø Stålgrunde indenfor jagttiden på edderfugl. Det er så godt som umuligt at drive jagt i området, når vinden rammer 8 m/s og derover, da området ligger langt fra land. Lokale jægere estimerer, at der maks. nedlægges et par hundrede fugle årligt på Stålgrundene.

FIGUR 1: DET GRØNNE OMRÅDE ER DET NYE UDPEGEDE N2000 OMRÅDE. I DEN VESTLIGE DEL AF SMÅLANDSFARVANDET ER TEGNET ET EV OMRÅDE IND, SOM ER DER VINDMØLLEPARKEN ØNSKES PLACERET, OFTE OMTALT SOM OMØ SYD ELLER OMØ STÅLGRUNDE. KILDE: WWW.HAVPLAN.DK

Figur 15. Den modellerede fordeling af edderfugl i og omkring IBA nr. 118 fra midvinteren 2008. Indenfor IBA'et befandt sig et estimeret antal af 27.593 edderfugle. IBA-afgrænsningen og relevante Fuglebeskyttelsesområder er indikeret.

FIGUR 2: MODELLERET FORDELING AF EDDERFUGL FRA 2008 VISER AT OMRÅDET OMKRING OMØ STÅLGRUNDE ER ET HOTSPOT FOR EDDERFUGL. KILDE: [HTTPS://DCE2.AU.DK/PUB/TR203.PDF](https://dce2.au.dk/pub/TR203.pdf)

Vildtforvaltningsrådet

Møde den 27. september 2021

Bilag: ingen

Emne: Status for forvaltningsplan for edderfugl

Indstilling: Til drøftelse

Resume:

Miljøstyrelsen og DCE vil fortælle om status for forvaltningsplanen for edderfugl.

Bilag:

Ingen

Vildtforvaltningsrådet

Møde den 27. september 2021

Bilag: ingen

Emne: Status for arbejdsgruppen vedrørende skadevoldende vildt

Indstilling: Til orientering

Resume:

Formand for arbejdsgruppen, Henrik Bertelsen, orienterer om arbejdet vedrørende skadevoldende vildt.

Bilag:

Ingen

Vildtforvaltningsrådet

Møde den 27. september 2021

Bilag: ingen

Emne: Status for arbejdsgruppen vedrørende jagttidsrevision

Indstilling: Til orientering

Resume:

Formand for arbejdsgruppen, Henrik Bertelsen, orienterer om status vedrørende jagttidsrevisionen.

Bilag:

Ingen

Vildtforvaltningsrådet

Møde den 27. september 2021

Bilag: ingen

Emne: Meddelelser

Indstilling: Til drøftelse

Resume:

Status på bekendtgørelser.

Bilag:

Ingen

Vildtforvaltningsrådet

Møde den 27. september 2021

Bilag: ingen

Emne: Orientering

Indstilling: Til orientering

Resume:

Orientering fra formanden, rådsmedlemmerne og Miljøministeriet.

Bilag:

Ingen

Vildtforvaltningsrådet

Møde den 27. september 2021

Bilag 2021-03-04

Emne: Kommende møder

Indstilling: Til drøftelse

Resume:

Formanden fremlægger emner for kommende møder. Medlemmerne i VFR opfordres til at byde ind med emner.

Forslag til mødedatoer i 2021:

- Mandag d. 6. december (KBH)*

Bilag:

2021-03-04 Mødematrix VFR 2019-2022

Mødematrix for Vildtforvaltningsrådet

23. november 2020

Emne	2019				2020				2021				2022			
	Marts	Juni	September	December	Marts	August	September	December	Marts	Juni	September	December	Marts	Juni	September	December
Jagttider	Afklaring af vidensbehov, arter til forhandling, aktivering af hjortevildtsgrupper		Revidere t fagligt grundlag,	Beslutning om indstilling . Inkl. keykoncept	Kommission og ned sætte jagttidsgruppe	bud på arter, der ikke skal til revision	artsliste, princippapir, rødliste	princippapir, rødliste	Jagttidsrapport + skadevoldende vildt	Jagttidsrapport + skadevoldende vildt	Jagttidsrapport + skadevoldende vildt	Jagttidsrapport + skadevoldende vildt				
Jagttegnsmidler til naturforvaltning	Hidtidig anvendelse, oplæg til fremtidig anvendelse	Opsamling på indkomne bemærkninger														
Ulv	Model for forvaltning af ulv og håndtering af ulvehybrider	Problemformulering for forvaltning af ulv	Målformulering	Kommission for ulvegruppen	x	x	x	status	Forvaltningsplan							

mår dyr			Ansøgning				x									
Rovfulge				status på hold				status				x				x
Reservatgruppe				Status				x				x				x
Skarv										Forvaltningsplan						
Vildtudbyttestatistik/ VILREG			status					x	x		x					x
Vildtreservater												Drøftelse om udtalelse vedr. vildtreservat ved Omø				
Bekendtgørelse om jagt med rovfugle												x				

